

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Reiken naar het Hogere

door **Rien Fraanje** De auteur is oud-directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. In deze rubriek belicht hij de politieke actualiteit vanuit de kunsten.

Mijn eerste bezoek aan het eiland Ibiza aan het begin van de zomer van 2003 was in meerdere opzichten een belangrijke gebeurtenis in mijn leven. Het was in de eerste plaats een kennismaking met een ongekend mooi en uitdagend eiland met een aantrekkingskracht die sindsdien al vele zomers onweerstaanbaar is gebleken. Daarnaast is daar, in die ontluikende zomer aan het begin van deze eeuw, mijn liefde voor house en technomuziek geboren.

In mijn jonge jaren was ik bepaald geen discoganger; ik zat als 16-jarige liever in een jazzkroeg, terwijl mijn leeftijdgenoten op de plaatselijke dansvloer onhandig leerden hoe ze moesten flirten. Precies daarom was de eerste avond op Ibiza in de legendarische club Privilege zo'n overweldigende ervaring: ik ervoer dat muziek zo oneindig opzwevend kan zijn dat je erdoor in een soort trance raakt. Onbegrijpelijk dat zovelen het nodig vinden om daarbij nog pillen te slikken, want de muziek doet haar werk vanzelf.

Tijdens die eerste heerlijk zwoele avonden en nachten op Ibiza kreeg ik bovendien een nieuw inzicht aangereikt, namelijk dat de housescene zonder gêne of enige terughoudendheid bol staat van religieuze verwijzingen. Of misschien moet ik het nog wel bolder durven

opschrijven: dat de nog steeds groeiende populariteit van dancefeesten voor een groot deel kan worden verklaard doordat ze een surrogaat vormen van onze verloren religiositeit.

Daar op Ibiza zag ik in de Privilege de dj op een verhoogde kansel staan, terwijl de kerkgangers ademloos naar hem luisterden en als in een pinkstergemeente met de handen omhoog reikten. In de gangen vond ik Mariabeeldjes aan de muur. Uit de boxen dreunde het opzwevende 'God is a DJ' van de weergalozes Britse danceformatie Faithless. En toen de herfst intrad bracht de Nederlandse dj Armin van Buuren een compilatie-cd uit van liveoptredens op het Spaanse eiland met als titel *Universal Religion Chapter One*.

Samen housemuziek ervaren geeft veel van wat een religie en kerken ook geven: verbondenheid, saamhorigheid, even opgetild worden.

Expositie

Toen het Groninger Museum deze winter aankondigde een expositie te brengen van de fotograaf Claude Vanhaye met foto's van dj's onder de titel *DVOTION*, wist ik meteen: Dat móét ik zien. Vanhaye maakte naam met foto's van beroemde popsterren, maar ook hij werd – na een optreden van de eerdergenoemde band

*Tentoonstelling
DVOTION van
Claude Vanhaye
met portretten van
dj's. Bezocht in het
Groninger Museum
op 5 maart 2019.**

Faithless in Paradiso – gegrepen door housemuziek. Hij reisde de grootste dj's achterna en legde hen op prachtige wijze vast. Op de foto's zien we niet de energie die zonder twijfel onder de toehoorders van de muziek aanwezig is, maar juist de totale verstillings van de dj's die volledig opgaan in de muziek die zij hun publiek voorschotelen. Vanhaye legt de dj vast als een moderne hogepriester die het publiek in een bijna religieuze hypnose brengt, schrijft de anonieme museummedewerker op het bord dat als introductie op de expositie dienstdoet.

De foto's hangen in een donker geverfde tussenruimte in het Groninger Museum. Om de religieuze sfeer dichtbij te brengen horen we gregoriaanse muziek, afgewisseld met Faithless ('For tonight God is a DJ') en Nomad met 'Devotion', een andere danceklassieker, waarnaar deze tentoonstelling is vernoemd: 'I wanna give you devotion.'

We zien de Franse superster/dj David Guetta met één hand omhoog – inderdaad: als een voorganger die zegent. Dimitri Vegas heeft zijn twee handen bij elkaar gebracht ter hoogte van zijn hoofd; hij lijkt in gebed. Afrojack heeft zijn ogen gesloten, zijn hoofd leunt naar achteren, zijn arm gaat omhoog en zijn

vingers spelen vermoedelijk het ritme van de muziek. Als we in extase zijn willen we omhoog, naar boven, als vanzelf.

Het topstuk is wat mij betreft een zwart-witafbeelding van Oliver Heldens. Ook hij heeft zijn ogen dicht. Hoe kan het ook anders bij housemuziek? Die wil je, nee, móét je diep vanbinnen voelen. We lezen op zijn gezicht totale ontspanning. Zijn licht gekromde linkerhand houdt hij ter hoogte van zijn gezicht op zo'n vijftien centimeter afstand. De rug van zijn hand is naar zijn publiek gedraaid, de palm naar hemzelf. Hij lijkt zich er niet van bewust dat hij zijn hand op zo'n onnatuurlijke plek houdt. We zijn hier getuige van een intiem moment; we zien totale overgave aan iets wat hem te boven gaat.

Ongeneeslijk religieus

We lezen over ontkerkelijking en secularisatie. Men zegt dat mensen niet meer te interesseren zijn voor spiritualiteit en het hogere. Geloof het niet! Ga kijken, ga luisteren: het zit in ieder mens, we zijn ermee geboren. De kerken hebben zich misschien verplaatst, maar we blijven zoeken, want we willen in vervoering worden gebracht, worden aangeraakt. We willen reiken naar het Hogere.

* We hebben ons uiterste best gedaan de rechthebbende van deze foto te bereiken, maar dit is niet gelukt. Wie dit betreft kan contact opnemen met de redactie van CDV.